

28 Ιανουαρίου 2018

## **Η προσφορά του αγίου Μητροπολίτου Χρυσοστόμου στον Μακεδονικό αγώνα (Κωνσταντίνος Χολέβας, Πολιτικός Επιστήμων)**

/ [Πεμπουσία](#)



**προσφέρουν. Άνθρωποι, σαν τον Άγιο Εθνομάρτυρα Χρυσόστομο Καλαφάτη, που μαρτύρησε για τη Πίστη και την Πατρίδα στην Σμύρνη το ματωμένο καλοκαίρι του 1922. Το πέρασμά του από τη Μητρόπολη Δράμας (22-7-1902 έως 10-6-1909 και τύποις μέχρι 10-3-1910) συνδέθηκε με το αποκορύφωμα του Μακεδονικού Αγώνος. Ο Χρυσόστομος ως Μητροπολίτης Δράμας, Ζιχνών και Νευροκοπίου επετέλεσε στο ακέραιο το εκκλησιαστικό και εθνικό του καθήκον και μαζί με άλλους κληρικούς και Μακεδονομάχους έσωσε την ελληνικότητα της Μακεδονίας από διπλό κίνδυνο.**

Η Μακεδονία τότε βρισκόταν υπό τουρκικό ζυγό αλλά ο βουλγαρικός εθνικισμός και ο πανσλαβισμός σχεδίαζαν να διαδεχθούν τους Οθωμανούς και να την ενσωματώσουν στη «Μεγάλη Βουλγαρία». Ο αγώνας ξεκίνησε ως εκκλησιαστικός με το Σχίσμα του 1870 και την Βουλγαρική Εξαρχία και γρήγορα έλαβε εθνικές, στρατιωτικές και πολιτικές προεκτάσεις. Ο Ελληνισμός είχε ως πνευματικό προστάτη το Οικουμενικό Πατριαρχείο, ως πολιτικό βραχίονα την οργάνωση του Ίωνος Δραγούμη και του Λάμπρου Κορομηλά και ως ένοπλη έκφραση τα μακεδονικά αντάρτικα σώματα αποτελούμενα από εντοπίους Έλληνες της Μακεδονίας και από στρατιωτικούς και εθελοντές που ήλθαν από την Νότιο Ελλάδα και την Κρήτη.Στις 23-5-1902, όταν εξελέγη από την Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου ως Μητροπολίτης Δράμας ο Χρυσόστομος απεχαιρέτησε τον Πατριάρχη Ιωακείμ Γ΄ με τα εξής προφητικά λόγια:Έν όλη τη καρδία και εν όλη τη διανοία θα υπηρετήσω την Εκκλησίαν και το Γένος, και η Μίτρα, την οποίαν αι άγιοι χείρες σου εναπέθεσαν έπι της κεφαλής μου, εάν πέπρωται να απολέση ποτέ την λαμπηδόνα των λίθων της, θα μεταβληθή εις ακάνθινον στέφανον μάρτυρος ιεράρχου.»

Η εθνική δράση του στη Δράμα είχε συντονιστικό και πνευματικό περιεχόμενο. Ίδρυσε Μητροπολιτικό ναό, Μητροπολιτικό Μέγαρο, Νοσοκομείο, Σχολή Αρρένων,Σχολή Θηλέων, Γυμναστήριο, Μουσικό Όμιλο και 34 σχολεία για να μορφώνονται τα ελληνόπουλα. Η Εκκλησία, το Σχολείο και τα Μουσικοφιλολογικά σωματεία ήσαν την εποχή εκείνη οι στυλοβάτες της αμύνης του Ελληνισμού κατά των τουρκικών και βουλγαρικών προπαγανδών και διεφύλαξαν την εθνική συνείδηση. Παραλλήλως ο Χρυσόστομος με τα κηρύγματά του καλούσε τους Έλληνες να αγωνίζονται με κάθε τρόπο κατά των ενόπλων Βουλγάρων κομιτατζήδων.Στην προσπάθειά του αυτή είχε ως στενό συνεργάτη τον Ιεροδιάκονο της Μητροπόλεως Θεμιστοκλή Χατζησταύρου, ο οποίος με το όνομα Χρυσόστομος υπηρέτησε σε επισκοπικές θέσεις της Μικράς Ασίας και αργότερα εξελέγη (το 1962) Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος.

Ο Μακαριστός Χρυσόστομος Χατζησταύρου εκοιμήθη το 1968 και διηγείτο με συγκίνηση την αγωνιστική δράση του δίπλα στον Εθνοϊερομάρτυρα Χρυσόστομο Καλαφάτη. Επίσης ο Μητροπολίτης Χρυσόστομος συνεργάστηκε με την Δημογεροντία της Δράμας, η οποία απετελείτο από τους Κωνσταντίνο Δαβέλλα, Δημοσθένη Χατζηκυριάκο, Πέτρο Κωνσταντινίδη, Αθανάσιο Πέτσο, Μερκούριο Κωνσταντινίδη, Βασίλειο Γρηγοριάδη, Δημήτριο Κωνσταντίνου, Αθανάσιο Βαγιανά, Δημήτριο Ανθόπουλο, Βλάχο Αναγνωστόπουλο, Νικόλαο Χαριτάκη, Μιχαήλ Φέσσα και Αθανάσιο Παπαλούδα. Στην περιφέρεια Δράμας έντονη εθνική αγωνιστική δράση ανέπτυξε και η οικογένεια Κομπόκη, η οποία σε όλη την διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνος είχε οκτώ θύματα. Ογκώδης είναι η αλληλογραφία του Χρυσόστομου με τον Οικουμενικό Πατριάρχη, τις Προξενικές Αρχές και την επίσημη Ελλάδα σχετικά με τα δεινά του Ελληνισμού εξ αιτίας της δράσεως των κομιτατζήδων. Σε μία επιστολή του προς το Πατριαρχείο τονίζει ότι η Μακεδονία ήταν και είναι χώρα καθαρώς ελληνική, αλλά η βουλγαρική εθνικιστική προσπάθεια αγωνίζεται να αλλοιώσει την ιστορία και την εθνογραφία, πράγμα που μας θυμίζει τις σημερινές φαιδρότητες των Σκοπίων.

Σε άλλη δραματική αναφορά του προς τον Πατριάρχη Ιωακείμ Γ' (Ελληνόβλαχο από τη Μακεδονία) ο Χρυσόστομος θρηνεί για τις σφαγές: Έπέπρωτο άρα οι ποιμένες του ορθοδόξου λαού ουδέν άλλο να έχωμεν ενταύθα καθήκον ει μη να θρηνώμεν καθ' εκάστην τα .... ασπαίροντα θύματα και να θάπτωμεν τους κατά πάσαν ώραν δολοφονουμένους»! Τα όρια της Μητροπολιτικής του περιφέρειας ήσαν εκτεταμένα. Από το Νέστο ως τον Στρυμόνα, από το Νευροκόπι ως το Αιγαίο. Όταν προκαλούσε την οργή των Τούρκων και των Βουλγάρων άλλαζε προσωρινώς έδρα και από την Δράμα μετεφέρετο στην Αλιστράτη, κωμόπολη σήμερα του Νομού Σερρών. Για να τονώσει το φρόνημα του ποιμνίου του πραγματοποιούσε συχνά περιοδείες στα χωριά, γεγονός το οποίο ενοχλούσε την τουρκική Διοίκηση. Σε μία έκθεσή του προς τον Έλληνα Πρόξενο των Σερρών Σαχτούρη ο Οθωμανός Γενικός Επιθεωρητής της περιοχής έγγραφε: Ο Μητροπολίτης Δράμας ξέφυγε από κάθε χαλινό, ύψωσε την Ελληνική σημαία της Επανάστασεως και της καταλύσεως του καθεστώτος και περιερχόμενος την περιφέρεια εξεγείρει τους πληθυσμούς, συνεννοείται με τους Έλληνες αντάρτες και τους ωθεί όχι μόνον εναντίον των Βουλγάρων, αλλά και εναντίον των Οθωμανών».

Όλα αυτά προκάλεσαν την μήνιν των Τούρκων, οι οποίοι πίεζαν το Πατριαρχείο να τον ανακαλέσει ή να τον μεταθέσει. Τελικά στις 25-8-1907 η Οθωμανική Διοίκηση τον διέταξε να φύγει από την Δράμα και να μεταβεί στην Θεσσαλονίκη. Ο Χρυσόστομος αρνήθηκε λέγοντας: «Διαταγάς λαμβάνω μόνον από τον Οικουμενικόν Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως». Οι Τούρκοι τον εξεδίωξαν

βιαίως. Στις 17-8-1908 με την υπογραφή του τουρκικού Συντάγματος των μεταρρυθμίσεων ο Χρυσόστομος επέστρεψε στην Δράμα, αλλά του απηγορεύθη να περιοδεύσει στα χωριά. Στις 10-6-1909 υποχρεώθηκε πάλι βιαίως να εγκαταλείψει την Δράμα και μετέβη στη Τρίγλια της Μικράς Ασίας όπου του ανεκοινώθη η εκλογή του στη Μητρόπολη Σμύρνης. Είχε ήδη προ πολλού προετοιμασθεί για το μαρτύριο. Για την εκδίωξή του από την Δράμα το 1907 και για την αγέρωχη πατριωτική στάση του Μητροπολίτου ο ποιητής Γεώργιος Σουρής έγραψε στην εφημερίδα «Ο Ρωμηός» της 8-9-1907 ένα μεγάλο ποίημα που άρχιζε ως εξής: «Στέφανος και για τον Δράμας Τον παπά τον ηρώα μας Άφοβος, ανδρειωμένος. Για την Πίστι, για το Γένος. Δείχνει στήθος μαχητού. Μπρος στις λόγχες του στρατού»

Η Μακεδονία ευγνωμονεί τον Άγιο Εθνομάρτυρα Χρυσόστομο Καλαφάτη.

πηγή: Μηνιαίο Περιοδικό Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς «Πειραιϊκή Εκκλησία», Έτος 18ο, Αριθμός Φύλλου 207, Σεπτέμβριος 2009